

VSEBINA

Spremna beseda k slovenski izdaji	7
Predgovor	11
1 Uvod	17
2 Ritual: sveto in demonsko	35
3 Zasvojenost s popolnostjo	65
4 V dobrem in slabem	81
5 Pritrditev Boginji	107
<i>Telo kot sveta posoda</i>	116
<i>Vzorčni primer bulimije</i>	128
<i>Dnevnik kot srebrno zrcalo</i>	137
6 Mit o ženski	159
7 Posilstvo in demonski ljubimec	179
8 Prebujena nevesta	213
Opombe	257
Slovar jungovskih izrazov	263

SPREMNA BESEDA K SLOVENSKI IZDAJI

Zelo se veselim prvega prevoda jungovske analitičarke Marion Woodman v slovenščino. Njena knjiga *Zasvojenost s popolnostjo* ni zgolj psihološka študija o ženski zasvojenosti s popolnostjo, temveč tudi ganljiv in intimen vpogled v globoke arhetipske rane ženskosti, ki so jih povzročili patriarhalna zapuščina, podrejenost in dolgotrajno duhovno zanemarjanje ženskega principa v sodobni družbi.

Knjiga je prvič izšla leta 1982, ko je bila avtorica stara 53 let in je že nekaj let delovala kot jungovska analitičarka v Kanadi. Pot k sebi je začela šele v drugi polovici življenja, v svojih srednjih štiridesetih, v obdobju t. i. »krize srednjih let«, ki jo Jung razume kot ključno obdobje za potovanje k svojemu lastnemu bistvu (Sebstvu) in predstavlja pomemben korak na poti individuacije vsakega posameznika. Sprva se je Marion Woodman izšolala za učiteljico angleščine in književnosti, a se je sredi sedemdesetih let odločila za temeljito spremembo svojega življenjskega poslanstva. Preselila se je v Zürich in se vpisala na tamkajšnji Jungovski inštitut, kjer je doštudirala pri petdesetih letih.

V času študija se je še vedno spopadala s svojo lastno anoreksijo, globoko izgorelostjo in občutkom duhovne praznine. Ta boleča osebna preizkušnja – proces razpadanja in ponovnega rojstva – je postala temelj, iz katerega se je rodila tudi ta knjiga. Njena izkušnja je globoko odmevala tudi v njeni terapevtski praksi, kjer je začela opažati, da številne ženske doživljajo podobne stiske: od motenj hranjenja, odtujenosti od svojega lastnega telesa do zasvojenosti z zunanjimi ideali popolnosti. Woodmanova je v sanjah svojih klientk prepoznavala ponavljajoče se simbole in arhetipe, kar ji je omogočilo vpogled v glas kolektivnega nezavednega.

Knjiga *Zasvojenost s popolnostjo* tako prepleta avtoričine osebne poetične uvide, klinične primere, sanje klientk in bogato simbolno analizo, ki črpa iz mitologije, alkimije in psihoanalize. Morda se

bo komu zdela sprva zahtevna, a prav v tej globini se skriva njena zdravilna moč. Woodmanova osvetljuje napetost med moškim in ženskim principom – med logosom in erosom, redom in čustvi, razumom in telesom. Sodobna kultura, ugotavlja, slavi nadzor, učinkovitost in popolnost; vse, kar je telesno, čustveno in instinktivno, pa potiska v senco, v nezavedno. Ženska, ki se trudi slediti tej poti, pogosto izgubi stik s seboj in svojim telesom, dokler bolečina ne privede do nujne potrebe po ozdravitvi.

Arhetip Device po Woodmanovi simbolizira še neprebujeno jedro ženske psihe. Dokler ne pride do notranje poroke z animusom – moškim principom v njeni psihi –, ostaja nevesta brez ženina: ločena od odnosa, od ljubezni in od življenja samega. Negativni animus pogosto nastopa kot tiran, notranji glas, ki zahteva brezhibnost in žensko izčrpa. To notranje razmerje je ključno za razumevanje ženskih notranjih konfliktov, ki jih Woodmanova z nežnostjo raziskuje.

Knjiga ne ponuja takojšnjih rešitev. Govori o počasnem, pogosto bolečem preobražanju – o razpadu stare identitete in hoji skozi temne gozdove notranjega sveta ter ozaveščanju lastnih kompleksov posameznika. To je pot vsake individuacije: postopno, srčno prebujanje avtentičnega jaza, ki se zmore odpreti ustvarjalnosti, modrosti nezavednega in globljemu stiku s seboj. Prav to je tudi bistvo jungovske analitične psihologije, ki ne išče bližnjic, temveč vztrajno spremlja posameznika na poti k celovitosti.

Vsem bralcem in posebej ženskam, ki bodo vzele v roke to knjigo, želim, da vztrajajo, tudi ko bo branje zahtevno. Naj jih pogum in ljubezen vodita k iskanju njihove lastne ženskosti, kajti to ni le korak zase, ampak tudi za vse ženske, ki prihajajo za njimi. Jungovska misel se v Sloveniji razvija že od leta 2008, pod okriljem Slovenskega združenja za analitično psihologijo (www.szap.si), kjer je v zadnjih letih diplomiralo veliko žensk. Naj bo ta prevod pomemben kamen v mozaiku njihove – in naše – poti na poti do ustanovitve Jungovega inštituta v Sloveniji.

MAG. MANCA ŠVARA, jungovska analitičarka

Kaži se cvet nedolžen, toda bodi kača pod njim.
Shakespeare, *Macbeth**

Gustav-Adolf Mossa, *Ženska s skeleti* (Lejdi Macbeth), 1906.

---

* Prevedel Oton Župančič (op. prev.).

PREDGOVOR

*Neskrunjena družabnica miru,
rejenka Tihosti in davnih Let,
ki mi s podobo cvetno, brez glasu
vse slaje bajaš zgodbo kot poet;
kaj pravi z lovorjem obrobljen lik
teh boštev ali smrtnikov, ta spev
iz Tempa in arkadijskih dolin?
Kdo so, kaj so? Čemu te kretnje dev?
Kak blazen lov je to? Kak beg in krik?
In kak zanos? Kak rog in tamburin?*

JOHN KEATS, »ODA O GRŠKI ŽARI«*

Knjiga govori o obglavljenju zlobne čarovnice. Lejdi Macbeth, oamljena od nenasitne želje po moči, tako zelo nezmožna samoobvladovanja, da dejansko zavrača življenje, je simbol ženske, oropane ženskosti, saj stremi k »moškimi« ciljem, ki so kot takšni parodija moškosti. In čeprav je v Shakespearovi tragediji Macbeth tisti, ki je obglavljen, pa je glava, ki jo izgubi, pod usodnim vplivom zlega uroka čarovnice. Macbeth in lejdi Macbeth sta prisposodbi moškega in ženskega principa, ki delujeta v eni osebi ali kulturi, krhajoči se

---

* Pesem je iz knjige *Lirika*, prevedel Andrej Arko (op. prev.).

odnos med njima pa jasno govori o dinamiki zla, ko moški princip izgubi svoj vidik v svoji lastni resničnosti, ženski princip ljubezni pa postane žrtev preračunljive, intelektualizirane ambicioznosti. Shakespeareovo obglavljenje junaka – hudodelca v kontekstu drame omogoči ozdravljenje dežele.

Ta knjiga govori o obglavljenju. Izklesana je iz trde skale zasvojenosti s popolnostjo. Vedno znova sem se borila s črno vrano, ki je čepela na moji levi rami in krakala: »Ni dovolj dobro. Ničesar novega nimaš reči. Stvari ne poveš dovolj dobro.« Vsakokrat znova sem morala opustiti trud, da bi bili stavki, odstavki popolni, preostanek knjige pa je medtem ostajal nenapisan. K sreči so obstajali roki, ki sem jih morala upoštevati, sicer te knjige ne bi izvlekla iz skale, v kateri je bila zakopana. Vrana pa kraka: »Tudi prav.« Spodbujalo me je občinstvo, ki mu je bila prvemu predstavljena večina tega gradiva, ter prijatelji in analizanti, ki so nadvse velikodušno razgatali duše ter tako omogočili, da je ta knjiga uzrla luč sveta. Tako sem plula med Scilo in Karibdo togih učenjaških metod ter poplavo gradiva. Svojo grobo izklesano stvaritev zdaj predstavljam kar se da delikatno, ne da bi podlegla svoji lastni zasvojenosti.

Že po naravi rada ustvarjam kratke, žive upodobitve. Rada se posvečam podrobnostim, izpopolnjujem stvari, dokler se ne izčrpam in se ne pojavi naslednja kratka zgodba. Pisanje knjige ni kratka zgodba, predstavitev grobo izklesane skale pa ni preprosta za obsedenko s popolnostjo. Ko jo zdaj prebiram, se mi nekateri deli zdijo dolgočasni, za nekatere se zdi, da kar prehitujejo sami sebe v pristnem kompulzivnem slogu, drugi pa so prepredeni s podrobnostmi. Lahko bi jih izločila, a ko sem jih zapisala, so bili pomemben del celotnega procesa – procesa, ki terja neskončno potrpljenje in prinaša obupne ovire in dolga obdobja, ko sicer napreduješ, a vedno znova pogleduješ v vzratno ogledalo.

Linearno razmišljanje mi ni blizu; še več – ubija mojo domišljijo. Nič se ne zgodi. Nič se ne zazdi znano; ni trenutka v slogu TUKAJ in ZDAJ. Ni trenutka, ki bi me nagovarjal z DA. Brez takšnih

trenutkov nisem živa. In namesto da bi se gnala proti cilju, raje uživam v potovanju skozi spiralo. Bralce pa prosim, naj se sprostijo in tudi oni uživajo v spirali. Če vam bo ob prvem branju kaj ušlo, ne skrbite. Zadevo boste morda opazili ob drugem, tretjem ali devetem branju. Ni pomembno. Pomembno je, da ste sproščeni – če se vam bo kaj zazdelo znano, boste to ozavestili in dovolili, da bo odzvanjalo po celotni vaši spirali. Svet ženskosti odzvanja. Najpomembnejši je pravi trenutek. Če se vam ne bo nič zazdelo znano, to pomeni, da je napačna spirala ali čas, ali pa sploh ni ničesar, kar bi se vam lahko zazdelo znano.

Številne moje analizantke imajo motnje hranjenja, zato se precej ponazorilnega gradiva, sploh v prvi polovici knjige, osredotoča na debelost in anoreksijo. Ta sindroma sta preprosto določeni znamenji bolezni, ki prežema zahodnjaško družbo. Trpljenje spačenega ženskega telesa nas spodbudi, da se povsem osredotočimo na težavo, vendar se psihološki vidik njenega preučevanja ne nanaša samo na debele ali anoreksične osebe. Ko obvladamo težave s težo, se začnejo v sanjah pojavljati podobe praznine, zaporov, steklenih krst itn., ki kažejo na spolne in duhovne težave, značilne za večino sodobnih žensk. Pojavijo se v drugi polovici knjige. Lahko dodam, da utegnejo krik čarovnice, ki prežema večino mojega gradiva, prepoznati tudi moški.

* * *

Grška različica motiva čarovnice je povezana z Meduzo, čudovito žensko, ki je užalila boginjo Ateno (ta se je rodila »popolnoma razvita, z mogočnim krikom« iz glave Zevsa, potem ko je ta pogoltnil njeno mater Metido).¹ V znak maščevanja je Atena Meduzine kodre spremenila v kače in ji tako spačila obraz, da so vsi, ki so jo pogledali, okamneli. Na koncu je junak Perzej ubil Meduzo, kar je storil s sabljo in krilatimi sandali, ki jih je prejel od Hermesa. Atena je Perzeju dala ščit v obliki zrcala, Had pa čelado, ki ga je naredila nevidnega. Tako opremljen je Perzej pokončal Meduzo,

v kamen pa se ni spremenil zato, ker je zrl v zrcalni ščit. Iz vratu noseče Meduze sta zlezla Pegaz in Krizaor. Ko se je Perzej vračal domov, je rešil princeso Andromedo iz primeža morske pošasti ter jo spravil s skale, na katero je bila priklenjena v znak žrtvovanja. Pozneje sta se poročila.

Če pogledamo sodobne Atene, ki so planile iz čela svojih očetov, ne vidimo nujno osvobojenih žensk. Številne so nedvomno dokazale, da so enake ali boljše od moških: so izvrstne zdravnice, izvrstni mehaniki, izvrstne poslovne svetovalke. V številnih primerih pa gre tudi za nesrečne ženske. »Imam vse,« pravijo. »Popolno službo, popolno hišo, popolna oblačila – in kaj potem? Kaj pomeni vse to? Gotovo obstaja še kaj več. Rodila sem se, umrla, a nikoli živela.« V zakulisju se pogosto otepajo zasvojenosti: s hrano, alkoholom, nenehnim čiščenjem, perfekcionizmom itn. Omenila sem že, da se v knjigi osredotočam predvsem na motnje hranjenja, vendar sem prepričana, da vse zasvojenosti izvirajo iz istega problema. Ta se pri vsakem posamezniku seveda odraža drugače, v vsakomer pa so kolektivni vzorci in načini delovanja ter razmišljanja, ki nezavedno vplivajo na vedenje.

Enega od teh vzorcev ponazarja Atenino kruto maščevanje nekoč lepi Meduzi, katere kačji kodri se zvijajo in krivijo v nenehnem nemiru, ter hočejo vse več. Je možno, da sodobna Atena ni v stiku s svojo Meduzo, ker je bila v temni patriarhalni dobi potisnjena v votlino in utišana? Naša generacija komajda ve, da je obstajala, njena navzočnost pa je vse izrazitejša – kaže se v nepotešljivem hlepenju po nečem. To nekaj je odvisno od posameznikove osebne zgodovine. Če bi se neposredno spopadli z Meduzo, bi bili skoraj zanesljivo poraženi, saj je tako zelo jezna in polna potlačene energije. Človek bi ohromel od strahu, če bi se soočil z njo, kar je s pretresljivo, a z ganljivo natančnostjo opisala Margaret Laurence v knjigi *The Stone Angel*. Najti moramo svojega lastnega notranjega Perzeja in mu dati primerno orožje ter mu dopustiti, da s čelado ali plaščem nevidnosti odseka trpinčeno glavo. Meduze si ne drzne pogledati v oči; gleda

jo v zrcalu in ne drzne si odvrniti pogleda od nje. Ko je glava odsekana, je Pegaz, krilati konj ustvarjalnosti, osvobojen – skupaj s Kri-zaorjem, ki ima zlati meč. Nato junak, navdušen nad zmago, najde devico, ki je bila žrtvovana morski pošasti. Osvobodi jo okov in jo vzame za nevesto.

Pravzaprav domnevam, da smo številni – moški in ženske – tako ali drugače zasvojeni, ker naša patriarhalna kultura poudarja specializacijo in popolnost. Ženemo se, da bi dali vse od sebe v šoli, službi, odnosih – na vseh življenjskih področjih se skušamo spremeniti v umetnine. Garamo, da bi ustvarili svojo lastno popolnost, ob tem pa pozabimo, da smo samo ljudje. Skušamo biti učinkovita, disciplinirana boginja Atena, obenem pa nas življenje sili pod okrilje nenasitne potlačene energije Meduze. Atena je priklenjena na Meduzo, tako kot je druga priklenjena na prvo. Ujeti smo v skrajnostih bogov, na ozemlju, ki nam ne pripada. Tista, ki pa je pozabljena, je devica Andromeda, priklenjena na skalo, in preti ji, da bo žrtvovana pošasti iz nezavednega. Je pozabljena – »neskrunjena družabnica« v naši kulturi. Dokler bo priklenjena na skalo, mora mirovati in ostati neomadeževana. Ostaja kot podoba na Keatsovi starogrški žari – vsa njena strastna ljubkost je ujeta v marmorno nepremičnost:

*Vsa mlada, vroča boš delila slast
in sanje, ki ne ostariš nikdar
in boš vse dni nad zemskimi strastmi
ki v srcu puščajo sled trpkih brazd,
na čelu pot in na jeziku žar.**

Ta knjiga ponuja vpogled v srce ambiciozne Atene, muke v krčū vijajajoče se Meduze, ter ponuja možnosti, kako se lahko devica prepusti svoji prebujeni ženskosti, preden je žrtvovana popolnosti smrti. Samo če vzljubimo svojo notranjo devico in ji dopustimo, da

* John Keats: *Lirika*, prev. Andrej Arko (op. prev.).

globoko v sebi najde strast, si lahko drznemo prepustiti se besneči boginji v srži zasvojenosti. Samo z ljubeznijo jo lahko preobrazimo in ji dopustimo, da preobrazi nas.

Ko se moja lastna devica opoteče, jo spodbudim z zenovskim konanom:

*Jezdi svojega konja
na rezilu meča.
Skrij se v plamene.
Sadna drevesa
bodo vzcvetela v ognju.
Sonce vzide zvečer.³*

1

UVOD

DA

*Damjata: čoln je bil radostno
poslušen, roki vešči vesla in jadra
morje je bilo spokojno, tvoje srce bi radostno
odgovorilo, ko, poklicano, bi bilo poslušno
obvladajočim rokam*

T. S. ELIOT, »KAJ JE REKEL GROM«, PUSTA DEŽELA.*

Nekega večera pred leti smo imeli zabavo – in to takšno, da jo še danes pomnimo. Šlo je za druženje za nastopajoče po zadnji uprizoritvi izjemne predstave. Vsi so bili vzhičeni, veseli, da je bila zadnja predstava najboljša od vseh, veseli, da so lahko za hip pozabili na discipliniranost, obenem pa so se še vedno oklepali sveta, ki ga ni bilo več. Oder je bil pospravljen, še preden smo odšli iz gledališča.

In tako smo plesali, jedli in pili na nikogaršnji zemlji, kjer svojih vlog sicer še nismo pustili za seboj, v vlogo samih sebe pa se tudi še nismo povsem vživali. Ob okoli dveh zjutraj, sredi našega dionizijskega veseljačenja, je eden od glavnih igralcev pristopil do mene, da bi se mi zahvalil za zabavo. Njegov korak je bil odločen, izraz na obrazu resnoben.

---

* T. S. Eliot: *Pesmi*, prev. Venó Taufer (op. prev.).

»Ampak zabave ni konec,« sem rekla. »Jutri ni predstave.«

»Odlična zabava!« je rekel. »Vendar moram zdaj iti. Čaka me nad vse zavzeto popivanje.«

Govoril je tiho, a odločno. Bilo je, kot bi imel zmenek z žensko, ki jo ljubi že vse življenje, a se ne more poročiti z njo. Spomnim se, kako sem stala med plesalci in zrla v njegove ponosne oči. Na koncu jezika sem imela, da bi mu rekla, da je na mizi več kot dovolj pijače. Vendar se mi je zazdelo, da to ni bilo pomembno.

Hudi pivci so kot ljudje, ki se prenaledajo, ali ljudje, ki ne jedo dovolj. So kot hudi odvisniki od mamil. Zasvojenost jih ima v primežu, ki deluje kot nekakšna mogočna skrivnost v osrčju vsega, kar počnejo. Ženska, ki se uvršča med zavzete jedce, posluša druge, kako se pogovarjajo o dietah, o podpornih skupinah za hujšanje, telovadbi; posluša, kako navdušeno primerjajo, koliko kilogramov je kdo izgubil in pridobil. Sliši, kako spodbujajo drug drugega, se šaliyo, tolažijo. Ni ena od njih. Diete pozna bolje kot oni; ve, da so podporne skupine za hujšanje zanjo neuporabne; ve, da je njeno življenje na nekakšni vsemogočni tehtnici, na katero mora stopiti čisto sama. Ima nekakšen sporazum s hrano – zavezo, ki je verjetno ne razume, a ima vseeno nekakšno čarobno, privlačno moč nad njo. To zavezo sovraži, jo ljubi, prikriva.

Ta knjiga je o ljudeh, ki se prenaledajo, o hudih pivcih, o kompulzivnih čistilcih hiš, o ljudeh, ki so v primežu različnih vrst kompulzivnosti. Kot psihoanalitičarka poznam skrivno trpljenje moških in žensk, ujetih v različne vrste kompulzivnosti. Večina teh ljudi sodi med izjemno spoštovane strokovnjake, ki vedo, da v službi nimajo težav, obenem pa se zavedajo tudi, da se njihovo notranje sesuvanje ponavlja v cikličnem vzorcu – na dnevni, tedenski, mesečni ravni. Vedo, da njihova desnica ne ve, kaj počne levica, obenem pa se zavedajo, da levica spodkopava to, kar se zdi nadvse uspešno življenje. Ta knjiga govori tudi o zavzetih garačih ali deloholikih, ki rečejo: »Vem, da bom napredoval. Delo zmorem opravljati popolno. A če je to vse, kar obstaja, me ne zanima. Vse skupaj nima smisla. Samo delam, nič drugega ne počnem. Moje osebno življenje je v razsulu.«

Za maskami teh uspešnih življenj prežita razočaranje in groza. Vedno znova se pojavlja skupni imenovalec. Posamezniki se zavestno ženejo, da bi delovali vse bolje v togem okviru, ki so si ga ustvarili sami; nezavedno ne znajo nadzorovati svojega vedenja. Obstaja nešteto individualnih in kolektivnih razlogov za izbruh kaosa takoj, ko je dnevna rutina končana. Na moč volje se lahko zanašajo samo nekaj časa. Če moč volje ohranjamo na račun vsega drugega v osebnosti, grobo zazija ničnost. Ko je zvečer čas, da se človek vrne k sebi, maska in notranja bit ne komunicirata.

Kompulzivnost krči življenje, dokler človek ne živi več – morda zgolj obstaja, živi pa ne.

Ernest Becker v knjigi *The Denial of Death* povsem razjasni to dvojnost:

Vidimo človeško žival, ki jo svet pojmuje kot delno mrtvo, ki je najbolj »dostojanstvena«, ko se zdi, da se svoje usode ne zaveda v celoti, ko si dovoli, da jo nosi tok življenja; ki je najbolj »svobodna«, ko živi v varni odvisnosti od sil okoli nje in ima najmanj nadzora nad seboj. Po drugi strani pa imamo podobo človeške živali, ki je preobčutljiva na svet, ne more ga »izklopiti«, prepuščena je svoji lastni skromni moči in zdi se, da ima najmanj svobode gibanja in delovanja, je najmanj samosvoja in je najbolj nedostojanstvena. V veliki meri je odvisno od nas samih, s katero podobo se bomo istovetili.¹

Ne glede na to, ali smo ljudje živali, ki jih svet pojmuje kot delno mrtve, ali pa smo preobčutljivi nanj, marsikoga žene bodisi nekakšna zunanja sila oziroma enako močna notranja sila, ali pa nas bičata obe, dokler »jaz« nima več nadzora v posameznikovem lastnem življenju. Ta »jaz« nima svojega lastnega sistema vrednot. Ni gospodar v svoji lastni hiši. Maska oziroma persona ves dan deluje popolnoma učinkovito, ko pa je delo opravljeno, vročični, tuji ritmi še naprej vladajo tako telesu kot Biti. Ni »jaza«, ki bi zaukazal premor, ni

močnega, diferenciranega ega, ki bi se upočasnil in prilagodil naravnim ritmom.

Če naravni ritmi zdrsnejo v popolno nezavedno, *bit* izgine, telo pa kot pretepena nevrotična, prestrašena žival skuša vztrajati z ritmi, ki so popolnoma tuji njegovi naravi. Volčji značaj, ki podnevi terja vse več, ponoči tuli hočem, hočem, hočem. Vrednote družbe, ki temeljijo na delovni etiki in perfekcionističnih merilih, ambicijah in ciljih, so skladne z volčjim pristopom v poklicni džungli, vendar družba ne more storiti ničesar, da bi nahranila osamljenega volka ponoči. Nekateri ljudje se pridružijo množici, ki želi alkohol, seks, hrano in mamila. Ko se trudijo pobegniti, rečejo: »Bolje je biti pijan kot nor, bolje je bruhati kot biti nor, bolje biti debel kot nor.« A nihče ne pije, ljubi, jé ali bruha, ker na zavestni ravni ni nikogar, ni telesa. Instinkti, ki imajo naravno točko nasičenja, ne učinkujejo. Praznine ni moč zapolniti.

Nekateri ljudje, ki jih srečujem pri svojem delu, se nočejo zliti z množico, vseeno pa so ujeti v volčjem sindromu. Vase zlivajo alkohol, ki ga ne okušajo, govtajo hrano, ki je ne prežvečijo, vso noč čistijo svoje čiste hiše, ali pa se skušajo znebiti še tistega malo mesa, ki je ostalo na njihovih ubogih kosteh. Pridejo na terapijo, ker vedo, kako noro je njihovo početje. Njihov »jaz« je obseden z demonom, ki ga ne nadzorujejo. Demon, ki podnevi nosi masko uglednosti, ponoči razkrije svoj pravi obraz. Terja popolnost – popolno učinkovitost, popoln svet, popolno čistočo, popolno telo, popolne kosti, a ker so to ljudje, ne televizijski oglasi v času največje gledanosti, zapadejo v popoln kaos in popolno smrt. Demon jih uniči, tako uničeni pa končno zaspijo.

Manjka ravnovesje, ki bi obnovilo kakovost življenja. Ciljno usmerjeno, racionalno, perfekcionistično, moško načelo se mora uravnovesiti z ženskim načelom. Omenjeni besedi – moško in žensko – imata danes tako močan naboj, da želim razjasniti njun psihološki pomen, zato bom opisala preprost pripetljaj.